

Chefens arbetsmiljöansvar

Ledarfrukost 22-23 maj 2019

Vilka är vi?

Jörgen Bergkvist
Företagsläkare

Anna-Lena Karlsdotter
Vd/beteendevetare

Idag

- Arbetsmiljölagen
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Organisatorisk och social arbetsmiljö
- Tag reda på mer...

Arbetsmiljölagen

- Lagens syfte:
 - förebygga ohälsa och olycksfall
 - i övrigt uppnå en god arbetsmiljö
- Arbetsförhållandena ska anpassas till människans fysiska och psykiska förutsättningar

Arbetsmiljön ska vara tillfredsställande

Fysisk miljö

Luft, ljud, ljus, vibrationer och liknande.
Maskiner, redskap och tekniska anordningar.
Skyddsåtgärder mot bland annat fall, el,
brand och explosion.

Psykisk miljö

Möjlighet till variation, sociala kontakter,
personlig och yrkesmässig utveckling,
självbestämmande och yrkesmässigt ansvar.

Arbetsgivaren är ansvarig för arbetsmiljön och ska

- vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall
- instruera och informera de anställda för att undvika risker
- ha en organisation för rehabiliterings- och anpassningsverksamhet
- anlita den företagshälsovård som behövs

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Arbetsgivaren ska undersöka, genomföra och följa upp verksamheten så att ohälsa och olycksfall i arbetet förebyggs och att man uppnår en tillfredsställande arbetsmiljö, bland annat genom att

- göra riskbedömningar
- utreda ohälsa, olycksfall, allvarliga tillbud
- genomföra åtgärder
- kontrollera åtgärderna
- fördela arbetsmiljöuppgifter

Arbetstagarens ansvar

- Medverka i arbetsmiljöarbetet
- Följa föreskrifter
- Delta i genomförandet av åtgärder
- Använda skyddsanordningar och personlig skyddsutrustning

Samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare

Skyddsombud

om minst fem arbetstagare sysselsätts

Huvudskyddsombud

om flera skyddsombud finns

Regionalt skyddsombud

om skyddskommitté inte finns

Skyddskommitté

om minst femtio arbetstagare finns

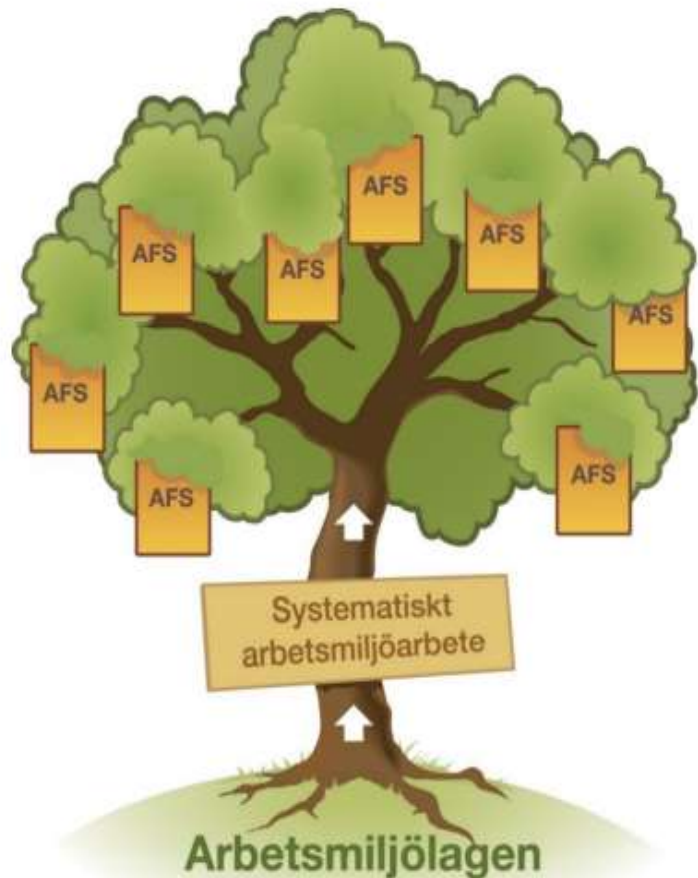

Arbetsmiljöverket utövar tillsyn och kan besluta om påföljder

- Föreläggande
- Förbud
- Sanktionsavgifter
- Vite
- Böter eller fängelse

Arbetsgivarens regelträd

- Den juridiska grunden (roten) för arbetsmiljöarbetet är arbetsmiljölagen.
- De grundläggande aktiviteterna för arbetsmiljöarbetet beskrivs i systematiskt arbetsmiljöarbete.
- Innehållet i arbetsmiljöarbetet finns i övriga föreskrifter i Arbetsmiljöverkets författningssamling (AFS).

- Preciserar krav på grundläggande aktiviteter
- Gäller alla arbetsgivare
- Omfattar alla arbetstagare
- Omfattar alla förhållanden i arbetsmiljön

SYSTEMATISKT ARBETSMILJÖARBETE

Arbetsmiljöverkets föreskrifter om ändring i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2001:1) om systematiskt arbetsmiljöarbete

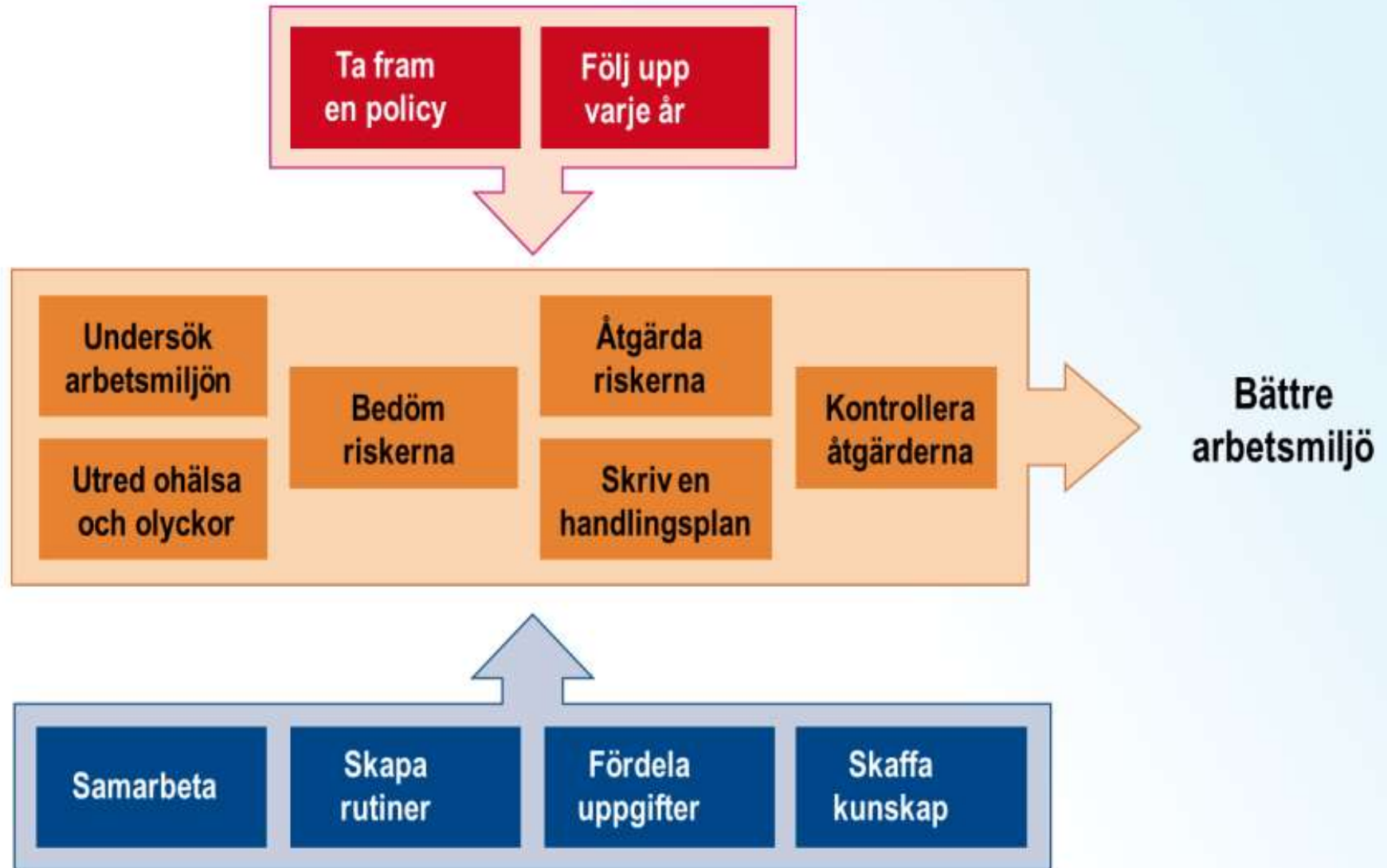

Mål med arbetsmiljöarbetet

- Ingen ska bli sjuk eller skadas på grund av sitt arbete.
- Arbetsmiljön ska vara bra och utvecklande för alla arbetstagare.

Arbetsmiljöarbete som en process

SAM-hjulet

AFS 2015:4

Organisatorisk och social arbetsmiljö

Förtydligar vilka sociala och organisatoriska delar av arbetsmiljön ska vara en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Syftet är att förebygga arbetsrelaterad ohälsa

Brister i organisatorisk och social arbetsmiljö

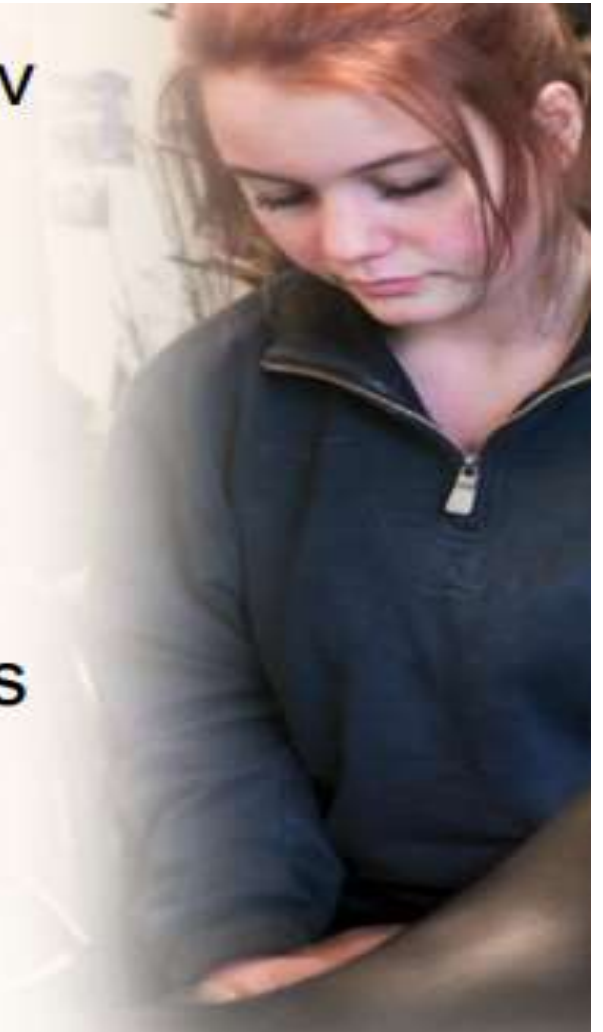
- Ökar risken för **ohälsa** (sömnstörningar, hjärt- och kärlsjukdom, ryggproblem, depression) **kostsamt** för individ, arbetsgivare och samhälle
- Kan bidra till att arbetstagare tar risker som leder till **olyckor**
- Ökar risken för stressreaktioner vilket påverkar koncentration, minne, problemlösning, beslutsfattande vilket är negativt för **verksamhetens resultat**

Vad är organisatorisk och social arbetsmiljö?

Organisatorisk arbetsmiljö – krav som ställs på arbetstagarna, vilka resurser och befogenheter som finns för att utföra arbetet

Social arbetsmiljö – hur vi påverkas av de personer som finns runt omkring oss, socialt samspel, samarbete och socialt stöd från chefer och kollegor

”Det här är ju så individuellt...”

- Det finns en individuell variation för alla hälsorisker på en arbetsplats
- Föreskriften har ett generellt perspektiv
- Organisatoriska och sociala faktorer ska kartläggas för att se om de innebär en risk för ohälsa

Tre områden

- Arbetsbelastning
 - balans mellan krav och resurser
 - begreppet ohälsosam arbetsbelastning
- Arbetstid
 - Hur länge, vilken tid på dygnet, dygnsvila
- Kränkande särbehandling
 - Särskilda kunskaper
 - Åtgärder för att motverka

Kunskaper

Arbetsgivaren ska se till att chefer och arbetsledare har kunskaper om:

- Hur man förebygger och hanterar ohälsosam arbetsbelastning
- Hur man förebygger och hanterar kränkande särbehandling

Arbetsgivaren ska se till att det finns förutsättningar att omsätta dessa kunskaper i praktiken

Tag reda på mer...

www.av.se för alla föreskrifter och
checklistor och vägledningar

Enköpingshälsans BAM-utbildning
17-18 september i Enköping

10% rabatt om ni går 2 eller flera från
samma företag

Frågor?

**Tack för att
ni lyssnat!**

